TERMINY ZAJĘĆ: 9, 16, 23, 30 MARCA 16, 13 KWIETNIA 2019 ROKU, GODZ. 9.00 – 12.15 MIEJSCE: WYDZIAŁ MATEMATYKI I NAUK INFORMACYJNYCH SALA: 311 PROWADZĄCY: BARTŁOMIEJ JOP **KONTAKT:** BARTEKJ_97@HOTMAIL.COM

C++ POZIOM PODSTAWOWY Z ELEMENTAMI ARDUINO

Język programowania: C/C++

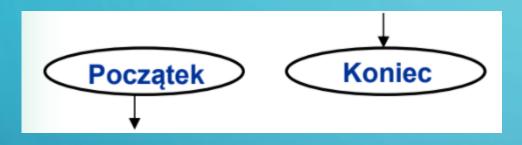
Środowisko programowania: Visual Studio

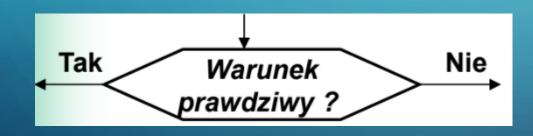
Arduino.ide

PODSTAWOWE POJĘCIA, PROSTE PROGRAMY, INSTRUKCJE WARUNKOWE, PĘTLE, SORTOWANIE

- Błędy kompilacji jeśli kompilator "nie rozumie" programu źródłowego.
- Błędy wykonania programu jeśli program po kompilacji nie daje się wykonać.
- Błędy logiczne jeśli program wykonuje się nieprawidłowo.

Algorytmy przedstawiane są z różnym stopniem szczegółowości. Najczęściej stosuje się: opis słowny lub schematy blokowe.

STRUKTURA PROGRAMU

```
# include <iostream>
                             dołączanie plików nagłówkowych bibliotek
using namespace std;
                           // udostępnienie nazw ze standardowych bibliotek
                           // po znakach // wpisujemy komentarze ignorowane przez kompilator
int main ()
 definicje, deklaracje
                                funkcja main (główna) - musi być w programie
   i instrukcje
return 0;
                                 inne funkcje - niekonieczne
```

Przykładowe słowa kluczowe:

ciąg znaków o ściśle określonym znaczeniu; np. (tych będziemy używać): bool break case char const continue do else extern false float for goto if int namespace new not or return short sizeof struct switch true using void while

Przykładowe symbole specjalne:

- jednoznakowe: $+ * / = < > ()[]{}.,;:'^{n} % \sim$

ZMIENNE

- Są to dane, które mogą przyjmować różne wartości
- Traktujemy je jako "pudełeczka", w których możemy coś przechowywać
- Posiadają one kilka parametrów takich jak:
  - typ (np. int, double, char, string, bool)
  - nazwę
  - miejsce w pamięci

DEFINIOWANIE ZMIENNYCH

- Definicja zmiennej Informuje o typie zmiennej i przydziela na nią pamięć.
- Najpierw podaje się typ, a potem wymienia nazwy wszystkich zmiennych tego typu.

```
typ nazwa_1, nazwa_2, ...;
```

Mogą być definiowane w dowolnych miejscach w zależności od potrzeby

DEFINIOWANIE STAŁYCH

- Pewne stałe definiujemy, jeśli chcemy je nazwać i używać ich poprzez nazwy w programie.
- Stałe definiujemy w podobny sposób jak zmienne dopisując <u>const</u> przed typem zmiennej
- const typ nazwa = wyrażenie;

WYRAŻENIA ARYTMETYCZNE

• Jednoznakowe operatory:

+ - * / %

Priorytet operatorów w wyrażeniu:

1. + oraz – oznaczający liczę dodatnią/ujemną

2. * / %

3. + -

Uwaga: W sytuacjach niepewnych najlepszym rozwiązaniem jest stosowanie nawiasów

Napisz program, który obliczy obwód koła, gdzie π zdefiniowane jest jako stała, a promień jest zmienną

KONWERSJA TYPÓW ZMIENNYCH

- Jest to zmiana typu zmiennej na inny
- Przykład:

Dzielenie można wykonać dla różnych typów argumentów. W razie potrzeby kompilator dokonuje niejawnej konwersji typów, np. zamienia liczbę rzeczywistą na całkowitą, obcinając ją.

UWAGA: dzielenie dwóch liczb całkowitych daje wynik całkowity (!!)

powstały przez obcięcie części ułamkowej wyniku dzielenia:

$$8/3 = 28.0/3 = 2.6667$$

$$-8/3 = -2 - 8.0/3 = -2.6667$$

OPERATORY RZUTOWANIA

- Służą one do jawnego konwertowania typów, np. double(x) zamienia dowolny
  typ zmiennej x na typ double. Dzięki temu np. możemy policzyć dokładnie
  iloraz x/y w przypadku, gdy x i y są typu int, pisząc: double(x)/y albo
  (double)x/y
- Można napisać też po prostu: x*1.0/y
- Uwaga: nie wolno napisać double(x/y)

DRUKOWANIE NA KONSOLĘ

- Instrukcja drukowania służy do wypisywania wyników standardowo na konsolę monitor komputera
- Jest to instrukcja, która zawarta jest w bibliotece iostream i wymaga jej załączenia
- Biblioteka ta jest standardową biblioteką, więc aby ją załączyć wystarczy na początku programu dołączyć linię: #include <iostream>
- Postać instrukcji drukowania: cout << wyrażenie1 << wyrażenie2 << ...;
- Funkcja endl oznacza przejście do nowej linii cout << " Hello world" << endl; cout << " Hello world \n";
- Znaki specjalne:

\n \t \' \\ a \"

Napisz program, który obliczy obwód koła, gdzie π zdefiniowane jest jako stała, a promień jest zmienną.

Wynik wydrukuj na konsolę.

CZYTANIE Z KONSOLI

- Instrukcja czytania służy do wpisywania danych do zmiennych standardowo z konsoli – klawiatury
- Jest to instrukcja, która zawarta jest w bibliotece iostream i również wymaga jej załączenia
- Postać instrukcji czytania: cin >> zmienna1 >> zmienna2 >> ...;
- cin.get (znak); gdzie znak jest zmienną typu char
- cin.get (); poczekaj na wczytanie jakiegoś znaku
- getline (cin, napis); (biblioteka string)

Napisz program, który obliczy obwód koła, gdzie π zdefiniowane jest jako stała, a promień jest zmienną.

Wynik wydrukuj na konsolę.

Niech użytkownik ma możliwość wprowadzenia wartości promienia koła

INSTRUKCJA ZŁOŻONA

- Jest to zmiana ciągu instrukcji na jedną
- Wykorzystywana tam, gdzie dozwolona jest jedna instrukcja, np. w instrukcji warunkowej

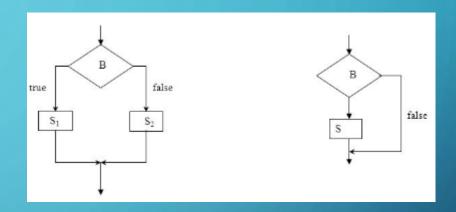
INSTRUKCJE WARUNKOWE

- Jest to instrukcja, która uzależnia wykonanie pewnej instrukcji od podanego warunku
- Operatory relacji logicznych:

```
> >= < <= == !=
```

• Postać instrukcji:

```
if (warunek){
      ciąg instrukcji
}
```


Uwaga: Instrukcje warunkowe można umieszczać w innych instrukcjach warunkowych, tworząc zagnieżdżenia

Napisz program, który wczyta od użytkownika 2 liczby i wydrukuje większą z nich.

Napisz program, który obliczy obwód koła, gdzie π zdefiniowane jest jako stała, a promień jest zmienną.

Wynik wydrukuj na konsolę.

Niech użytkownik ma możliwość wprowadzenia wartości promienia koła

Następnie spytaj użytkownika o pewną liczbę. Jeśli obwód jest większy lub mniejszy od tej liczby, poinformuj użytkownika

Poproś użytkownika o podanie pewnej liczby całkowitej. Sprawdź i poinformuj użytkownika czy podana liczba jest ujemna, dodatnia czy jest zerem.

WYBRANE FUNKCJE MATEMATYCZNE

• Funkcje matematyczne inne od podstawowych jednoznakowych instrukcji typu dodaj, podziel itp. wymagają dołączenia osobnej biblioteki cmath

Nazwa	Argumenty	Opis
acos	X	arcus cosinus z X (wynik w radianach)
asin	X	arcus sinus z X (wynik w radianach)
atan	X	arcus tangens z X (wynik w radianach)
atan2	Y, X	kąt (od -pi do pi) , którego tangens = Y/X
ceil	x	wartość X zaokrąglona w górę, czyli do najbliższej liczby całkowitej nie mniejszej niż wartość X ceil (-4.3) = -4.0
cos	X - wartość kąta w radianach	cosinus kąta X
exp	X	wartość e podniesiona do potęgi X
fabs	X	wartość bezwzględna liczby X
log	X - wartość dodatnia	logarytm naturalny z X
log10	X - wartość dodatnia	logarytm o podstawie 10 z X
pow	X - podstawa, Y - wykładnik	X podniesione do potęgi Y pow (27, 1.0/3)=3.0
floor	x	wartość X zaokrąglona w dół, czyli do najbliższej liczby całkowitej nie większej niż X floor (-4.3) = -5.0
sin	X - wartość kąta w radianach	sinus kąta X
sqrt	X - wartość nieujemna	pierwiastek kwadratowy z X
tan	X - wartość kąta w radianach	tangens kąta X

WYRAŻENIA LOGICZNE

- Służą one do tworzenia bardziej zaawansowanych i złożonych warunków
- Wykorzystywane operatory:
  - || &&
- Priorytet operatorów:

  - 2. + * / % w odpowiedniej kolejności omówionej wcześniej
  - 3. >>= < <=
  - **4.** == !=
  - **5.** &&
  - 6. 11

Uwaga: W sytuacjach niepewnych najlepszym rozwiązaniem jest stosowanie nawiasów

Napisz program, który obliczy obwód koła, gdzie π zdefiniowane jest jako stała, a promień jest zmienną.

Wynik wydrukuj na konsolę.

Niech użytkownik ma możliwość wprowadzenia wartości promienia koła

Następnie spytaj użytkownika o pewne dwie liczby, pomiędzy którymi spodziewa się wyniku. Jeśli zgadł poinformuj go o tym.

PĘTLE

Zadanie

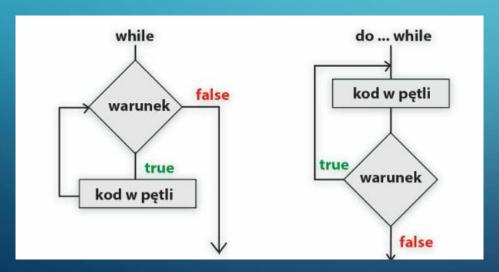
Napisz program który zsumuje 3 liczby podane przez użytkownika

Napisz program który zsumuje 5 liczb podanych przez użytkownika

Napisz program który zsumuje 100 liczb podanych przez użytkownika

PĘTLE

- Umożliwiają powtarzanie fragmentu kodu aż do napotkania warunku przerywającego
- Rodzaje pętli:

for

Jaka jest różnica między pętlą while, a do-while?

Program echo.

Wczytywać napis od użytkownika i wypisywać go na konsolę, aż do momentu podania przez użytkownika napisu "stop"

Wczytać ciąg liczb dodatnich zakończony niedodatnią i obliczyć ich sumę.

Wczytać ciąg liczb nieujemnych i obliczyć ich sumę.

Uwaga: ujemna liczba nie jest sumowana

INKREMENTACJA I DEKREMENTACJA

Pozwalają na skrócenie zapisów:

$$a = a+1$$

b = b-1

w zapisy równoważne:

$$a++$$

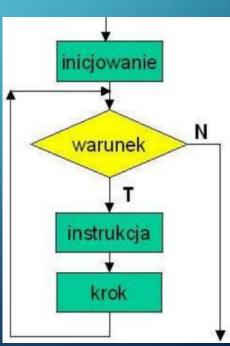
b--

Wczytaj 5 liczb od użytkownika oraz oblicz ich sumę

PĘTLA FOR

- Również wykonuje się do spełnienia warunku, lecz warunkiem zazwyczaj jest określona liczba iteracji
- Postać pętli:
- for(inicjowanie; warunek; krok){instrukcje}
- Przykład:

```
for(int i = 0; i < 5; i++){
    instrukcje;
}</pre>
```


Wczytaj 5 liczb od użytkownika oraz oblicz ich sumę

UWAGA: ZASIĘG ZMIENNYCH

 Zmienne, które zdefiniujemy w pewnym bloku instrukcji są dostępne w całym tym bloku oraz blokach wewnętrznych, natomiast poza nim tracimy do nich dostęp!

Zadanie

Dla wszystkich par xy liczb z przedziałów

$$x = 1, 2, 3 \dots 10;$$

$$y = 22, 25, 28, \dots 55;$$

Wydrukuj wartość x oraz y, a następnie wartość wyrażenia 7*x + 2*y

PĘTLE ZAGNIEŻDŻONE

Zadanie

Dla wszystkich par xy liczb z przedziałów

$$x = 1, 2, 3 \dots 10;$$

$$y = 22, 25, 28, \dots 55;$$

Wydrukuj wartość x oraz y, a następnie wartość wyrażenia 7*x + 2*y

Zadanie

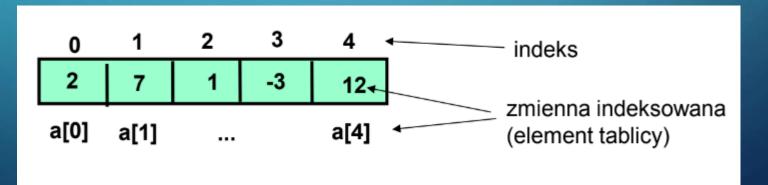
Wydrukować wszystkie możliwe kombinacje 3 liczb z przedziału od 0 do n, gdzie n jest liczbą wczytaną od użytkownika. Wymusić na użytkowniku podanie liczby dodatniej.

INSTRUKCJE PRZERYWAJĄCE

- Return przerywa działanie funkcji, w tym funkcji main
- Break przerywa działanie pętli
- Continue powoduje przejście do kolejnej iteracji pętli

TABLICE

- Pozwalają one na zapamiętanie wiele elementów pod jedną nazwą zmiennej
- Elementy tablicy zawsze są tego samego typu
- Elementy przechowywane są jeden za drugim w pamięci
- Dostęp do konkretnych elementów realizuje się podając ich indeksy

TABLICE

Definiowanie tablicy:

```
typ_elementów Nazwa[rozmiar]
typ_elementów Nazwa[rozmiar] = {..., ..., ...}
```

• Uwaga: w drugim przypadku rozmiar można pominąć